

A Fővárosi Ítéltábla dr. Juhász Béla ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a Kersch Ügyvédi Iroda (ügyintéző: ifj. dr. Kersch Ferenc ügyvéd) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen végrendeleti öröklés megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. április 7. napján meghozott 21.P.26.591/2008/13. számú ítélete ellen, a felperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 127.000 (Százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 726.000 (Hétszázhuszonhatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes bátyja **P.I. t.** plébános (továbbiakban örökhagyó) B-en, 2000. június 1. napján kelt - közjegyzői letétbe vett - írásbeli végrendeletében Ford Escort típusú személygépkocsiját és összes készpénzvagyonát a felperesre hagyta azzal a meghagyással, hogy **K.** nővére számára fedezzen egy f-i és egy l-i zárandoklatot.

A **b-i** telkét, az azon álló nyaralót és garázst, valamint a **k-i** ingatlanát a **T-i** Plébániára hagyta. Úgy rendelkezett, hogy az ingatlanokat értékesítsék és a befolyt vételárat a **t.** templom orgonájának a bővítésére, a fennmaradó összeget a **t.** templom állagmegóvására fordítsák. A **b-i D.** utca 20. szám alatti szolgálati lakása berendezését, felszerelését az alperesi plébániára, a lakásban lévő pianínót **D. l-re** hagyta. A **b-i Sz. tér 1. számú** lakásában lévő bútorokat, berendezési tárgyakat unokaöcsére, ifj. **P.L.-ra** hagyta.

Úgy rendelkezett, hogy amennyiben a felperes előtte halna meg, helyettes örököse a felperes felesége: **Zs.G.** legyen. Abban az esetben, ha mindketten előtte meghalnának, az alperest jelölte meg örököséül. Az örökhagyó végrendeletében kijelentette, hogy amennyiben életében bármilyen más vagyonra szert tesz, általános örököséül az alperest jelöli meg azon végrendeleti 3. pontban rögzített meghagyással terhelt, hogy későbbi vagyonát is az orgona bővítésére, illetőleg a **t.** templom állagmegóvására kell fordítani.

Az örökhagyó 2007. március 7-én kelt írásbeli magánvégrendeletében a K. B. V. utca 21. szám alatti ingatlanát a k-i katolikus templomra hagyta.

A 2007. március 25-én kelt írásbeli végrendeletében akként rendelkezett, hogy a szobájában levő orgonát a pedállal együtt D.I. örökölje.

Az örökhagyó 2007. szeptember 21-én végintézkedések hátrahagyása mellett elhunyt.

Dr. J.K. közjegyző 2008. november 11-én kelt részben teljes, részben ideiglenes hagyatékátadó végzésével az örökhagyó hagyatékát képező K. V. utca 21. szám alatti ingatlan 1/1 tulajdonát teljes hatállyal, végrendeleti öröklés jogcímén a k-i Római Katolikus Lelkészségnek, a k-i külterület „gyep, rét, szántó” megjelölésű ingatlan részilletőségét, valamint „szőlő gyümölcsös, szántó” megjelölésű, örökhagyó nevén álló ingatlant, továbbá az OTP Bank Nyrt.-nél az örökhagyó és a felperes közös bérleményeként nyilvántartott számú kulcsos széfben elhelyezett egy db lilaköves, ezüstnek látszó (főpapi) gyűrűt teljes hatállyal végrendeleti öröklés jogcímén az alperesnek adta át. A 132/2. számú kulcsos széfben elhelyezett készpénzvagyont, mint vitatott ingóságot az örökhagyó hagyatékából kihagyta.

A felperes módosított kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felperes az OTP Bank Nyrt. I. kerületi fiókjánál számú lakossági folyószámlán lévő követelést, a számú értékpapírszámlán lévő követelést, illetve a számú devizaszámlán lévő követelést és annak kamatait, illetőleg hozamait végrendeleti öröklés jogcímén megszerezte. Elismerte, hogy a készpénz közgazdasági fogalmába a számlakövetelések nem tartoznak bele, de arra hivatkozott, hogy az örökhagyó eredeti, valódi szándéka a számlakövetelések felperesnek szóló juttatása volt.

Az alperes a kereset elutasítását azon indokkal kérte, hogy a készpénz közgazdasági fogalmába nem tartoznak bele a számlakövetelések.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, és a felperest az alperes javára 756.250 forint perköltség, az állam részére 726.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

A peres eljárásban meghallgatott tanúk vallomása és a csatolt okiratok alapján azt állapította meg, hogy amikor az örökhagyó 2000. június 1-jén kelt írásbeli végrendeletét megalkotta, folyószámlával, devizaszámlával és értékpapírszámlával még nem rendelkezett, csak készpénzzel.

A készpénzét ekkor a plébánia irodájában lévő pánccsaszekrényében őrizte.

Ezen végrendelet megalkotását követően, ismeretlen időben nyitott az OTP Bank Nyrt.-nél lakossági folyószámlát, devizaszámlát és értékpapírszámlát.

Indokolásában utalt az elsőfokú bíróság a Ptk. 650. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra, mely utóbbi bekezdés szerint, ha az örökhagyó újabb végrendeletet tesz, a korábbi végrendeletet visszavontnak kell tekinteni. A korábbi végrendeletnek

az újabb végrendelet rendelkezéseivel nem ellentétes rendelkezései - ha az örökhagyó ellenkező akarata nem állapítható meg - hatályban maradnak.

Ennek értelmében megállapította, hogy a 2000. június 1-jén kelt írásbeli végrendeletnek a 2007. március 7-én, majd 2007. március 25-én kelt újabb végrendeletekkel nem érintett rendelkezései hatályban maradtak. Ezen utóbbi végrendeleteiben az örökhagyó nem rendelkezett az OTP Bank Nyrt.-nél nyitott lakossági folyószámláján, értékpapírszámláján illetőleg a devizaszámláján kezelt követelésekről, azok kamatairól, illetve hozamairól.

A 2000. június 1-jén kelt írásbeli végrendelet megalkotásakor a páncélszekrényben őrzött készpénze vonatkozásában az örökhagyó akarata az volt, hogy K. nővére számára a felperes fedezzen egy f-i és l-i zárandoklatot, mely zárandok utak költségeinek kiegyenlítése után a fennmaradó készpénzt a felperes örökölje.

Osztotta az elsőfokú bíróság a felek azon egyező álláspontját, miszerint az OTP Bank Nyrt.-nél kezelt folyószámlán, devizaszámlán és értékpapírszámlán lévő hagyaték nem tartozik a készpénz közgazdasági fogalmába.

Mindezekre figyelemmel arra az álláspontra helyezkedett, hogy a számlán levő követeléseket a 2000. június 1-jén kelt írásbeli végrendelet 8. pontja alapján - mely a későbbi vagyon vonatkozásában az alperest általános örökösként jelölte meg - a Ptk. 673. § (2) bekezdésére figyelemmel az alperes szerezte meg, miért is a felperes keresetét nem találta megalapozottnak.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a felperest az ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére. Az illetékvisszafizetésre vonatkozó rendelkezését a Pp. 78. § (1) bekezdésére és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére alapította.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Elsődlegesen annak megváltoztatását, a keresettel egyezően kérte, másodlagosan indítványozta, hogy az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítsa.

Érvei szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló tanúvallomásokból - mely vallomásokat ítéletében nem is idézte - nem megfelelő következtetésekre jutott, nem az örökhagyó valódi akarátát vette figyelembe.

Tette ezt annak ellenére, hogy a tanúk igazolták, miszerint az örökhagyó számlaköveteléseit a felperesre kívánta hagyni, csak laikusként, joghoz nem értőként készpénzként értelmezte számlán levő követeléseit, ezért nem intézkedett azok felől a 2007. március 7-i és március 25-i végrendeletében.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján, áfával terhelt.

A Fővárosi Ítélőtábla a fellebbezést nem találta alaposnak.

A másodfokú bíróság elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló felperesi indítványt vizsgálta, és megállapította, hogy annak a Pp. 252. §-ában rögzített feltételei nem állnak fenn, erre konkrét indokot maga a felperes sem hozott.

Az első fokú ítélet megváltoztatására alapított fellebbezési kérelem elbírálása során a másodfokú bíróság arra az álláspontra jutott, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helyes határozattal utasította el a keresetet.

A rendelkezésre álló peradatok alapján helytállóak az első fokú ítélet ténymegállapításai és az azokból levont következtetések.

Helyes azon jogi állásfoglalása, miszerint az örökhagyó 2000. június 1-jén kelt írásbeli végrendeletének 8. pontja alapján, az ezen végrendelet megalkotását követően az örökhagyó által az OTP Bank Nyrt.-nél nyitott lakossági folyószámlán, értékpapírszámlán illetőleg devizaszámlán kezelt követeléseket, azok kamatait, hozamait a Ptk. 673. § (2) bekezdésére figyelemmel az alperes, mint általános örökös szerezte meg, figyelemmel arra, hogy a 2000. június 1-jén kelt írásbeli végrendelet megalkotásakor az örökhagyónak még nem voltak ezen vagyontárgyai, a 2007. március 7-i illetve március 25-i újabb végrendeleteiben pedig ezekről nem rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság érdemi döntése és annak indokolása megalapozott.

Ebben a körben a felperesnek a bizonyítékok első bírói mérlegelését támadó fellebbezési érvelése nem helytálló.

A Polgári perrendtartás 167. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak a tanúvallomást, mint bizonyítékot kell értékelni; az ítélet indokolásának a bizonyítékok értékelése, mérlegelése eredményét, nem pedig a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített vallomást kell tartalmaznia.

Osztja ugyanakkor a másodfokú bíróság a PK 82. számú állásfoglalására hivatkozott azon felperesi okfejtést, hogy a végrendeletet mindig az akarat elv szem előtt tartásával, a favor testamenti elvének érvényre juttatásával kell értelmezni. A végrendelet értelmezésénél az örökhagyó szándékának helyes megállapításához nemcsak a végrendelet egyes intézkedései, és nemcsak a végrendeletben használt egyes kifejezéseket magukban véve kell elemezni és magyarázni, hanem a végrendelet összes intézkedésének és egész tartalmának összefüggéseiben történő teljes feltárása alapján kell a végrendeletkező valódi végakarátát felderíteni.

Perbeli esetben az örökhagyó valódi akaratának megállapításához a feltárt körülmények és a rendelkezésre álló adatok az ítéltábla álláspontja szerint elegendőek.

A 2000. június 1-jén kelt írásbeli végrendelet megalkotásakor az örökhagyó külön rendelkezett a már meglévő, és az azt követően szerzett későbbi vagyonáról.

Félreérthetetlenül megjelölte a vér szerinti hozzátartozóinak juttatott vagyontárgyakat, a készpénzvagyonból K. testvérére juttatott hagyományt,

ingatlanainak és a végrendekezést követően szerzett vagyonának alperes részére való juttatását.

Végakarata szerint az ingatlanok értékesítése után a vételárat a t. templom orgonájának bővítésére, az azután fennmaradó összeget pedig a templom állagmegóvására kell fordítani. Ugyanezen szándékát juttatta kifejezésre a később megszerzett vagyona felhasználása tekintetében.

Az örökhagyó rendelkezett arról is, hogy amennyiben a felperes előtte halna meg, helyettes örököse a felperes felesége, ha mindketten előtte halnak meg, az örökös az alperes.

Végrendeletében a t. hívek hosszú évtizedes szolgálatára hivatkozva intézkedett a templomi felravatalozásáról, a kápolnában történő koporsós temetéséről, illetőleg ha erre mód nincs, az atemplom urnafülkéjében történő örök nyugalomra helyezéséről.

A végrendelet szerkezete, a végakarat kifejezésre juttatásának fentebb rögzített az a módja, hogy vér szerinti hozzátartozóinak juttatott vagyontárgyat és a személyi kört is félreérthetetlenül megjelölte; megkülönböztette, és ekként végrendekezett a meglévő és későbbi vagyonáról, annak mikénti felhasználásáról, az örökhagyó azon szándékát bizonyítja, miszerint a 2000. június 1-jei végrendelet megalkotásakor meglévő vagyonát az abban foglaltak szerint rokonaira és az alperesre, az azt követően szerzett vagyonát általános örökösként alperesre kívánta hagyni.

Az örökhagyó ezen szándéka nemcsak a végrendelet összes intézkedéséből volt értelmezhető. Valódi akaratának megállapításához a másodfokú bíróság számára segítséget nyújtott az örökhagyó hivatása, életkörülményei, a plébánia híveihez való érzelmi kötődése, valamint a hozzá közelálló emberek tanúvallomásából szerzett élethelyzetekre vonatkozó információi.

A fentebb kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében az ítéltábla helybenhagyta.

Perköltség vonatkozásában a másodfokú eljárásban is pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel kötelezte az alperes javára a másodfokú perköltség, a képviseletével felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére. Ennek összegét az alperes képviselője kifejtett tevékenysége mérlegelésével 100.000 forintban határozta meg, ami a 27%-os áfával terhelten 127.000 forint. A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2012. február 16.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Lukács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

Dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Szirmai Nikoletta
bíróági ügyintéző